

Haugesunds Avis, 27. september 1994

Et samarbeid for nye muligheter

Av statsminister Gro Harlem Brundtland

Helle Borgen retter tre spørsmål til meg i Haugesunds Avis 21. september.

Først vil jeg understreke at EU-samarbeidet er et samarbeid mellom selvstendige land for å løse problemer og oppgaver de ikke kan løse hver for seg. Det betyr samtidig at det som best kan løses i det enkelte landet, ikke skal være noen oppgave for EU-samarbeidet. Derfor er det for eksempel vi selv som avgjør hvilke velferdsordninger vi skal ha, hvordan grunnskolen skal drives eller hvor høy barnehagedekning vi skal ha.

I et slik perspektiv blir det noe på siden å snakke om en forbundsstat eller et Europas forenede nasjoner - hvis vi med det mener en statsdannelse for eksempel på linje med USA. Det kreves full enighet blant medlemslandene for et hvert skritt i en slik retning. Behandlingen av Maastricht-traktaten tyder ikke på at det er særlig vilje til å flytte mange nye ansvarsområder opp på fellesskapsnivå. Det er heller ikke Arbeiderpartiets ønske at EU skal utvikle seg i retning av en føderasjon eller et "Europas Forenede Stater". Dette skriver også Thorbjørn Jagland i sitt svar til Kjell Magne Bondeviks spørsmål om det samme.

Borgen spør også hvordan vi kan ha en sosialdemokratisk strategi for EU når også NHO støtter medlemskapet. Først og fremst er EU-samarbeidet et rammeverk for at land skal komme sammen og løse felles oppgaver. EU er i bunn og grunn verken konservativt eller sosialdemokratisk. Det er et verktøy for politikk, slik også fylkestingene, kommunestyrene og Stortinget er. Som sosialdemokrater har vi vår mening om hva dette rammeverket skal fylles med. Den konservative britiske statsministeren har et annet syn.

Det er ikke rart at NHO er for medlemskap. Etter deres mening gir et norsk medlemskap nye muligheter for norsk næringsliv. NHO og regjeringen kan være uenige om hva som skal til for å trygge norsk økonomi. På ett punkt er den norske regjeringen enige med NHO: Uten et sunt næringsliv og en trygg økonomi, kan vi ikke klare å sikre den norske velferdsstaten. Og det kan da ikke være et "sosialdemokratisk prinsipp" at norsk næringsliv skal gå dårligst mulig. Vi tror et norsk medlemskap vil gi norske bedrifter økt stabilitet og trygghet blant annet ved at vi får bedre muligheter til å holde et stabilt rentenivå og kronekurs. Et medlemskap vil gi nye muligheter for forskning og utdanning gjennom den fellesinnsatsen EU-landene gjør på dette området. Norske bedrifter får bedre muligheter til å konkurrere om offentlige innkjøp i andre land. Et medlemskap vil gi nye muligheter for fiskeforedlingsindustrien vår. Jeg kunne gjort lista enda lengre. At også

NHO ser disse fordelene, kan da ikke i seg selv være et argument mot medlemskap?

Til slutt i innlegget sitt viser Borgen til et avsnitt i Thorbjørn Jaglands bok "Min europeiske drøm". Hun vil med dette ta Jagland til inntekt for at et EU-medlemskap vil føre til privatisering av trygdesystemet vårt. Her gjør dessverre Borgen det som er blitt så populært i EU-debatten: Nemlig å sitere bare deler av et resonnement. For Jagland skriver i avsnittet etter det Borgen siterer: "...uansett må det være et sentralt mål å sikre folketrygdens finansiering i framtida. Om grensene faller, faller ikke alle muligheter for nasjonale prioriteringer. Vi kan heller si at det er omvendt: Internasjonaliseringens negative følger kan vi best sikre oss mot ved å gjøre nasjonale prioriteringer." Det er dette jeg har hevdet gjennom hele EU-debatten. Velferdsordningene våre, inkludert trygdesystemet vårt, avgjøres av den politiske viljen til å prioritere disse områdene her hjemme og av den økonomiske evnen vi har til å betale for velferden.